N°. 98.

BREDASCHE COURANT.

ZONDAG 8 DECEMBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 5den December.

De zittingen der wetgevende vergadering hebben in de laatste dagen weinig van belang opgeleverd.

— Waarschijnlijk zal het opgeld op goud weldra geheel verdwijnen. Het goud is zoo overvloedig, dat een der voornaamste wisselaars te Parijs dezer dagen voor meer dan een millioen francs aan goud heeft kunnen koopen, zonder dat het invloed had op den koers, die thans gedaald is tot een franc voor 1000 francs. De wisselaars te Parijs weigeren thans goud van particuliere met eene premie te koopen.

— In Frankrijk heerscht thans algemeene rust. Aan de Beurs duurt de rijzing der Fransche fondsen voort, daar men het gevaar van oorlog in Duitschland geweken acht en den staatkundigen en finantielen toestand van Frankrijk als gunstiger beschouwt, dan hij sedert 1848 nog geweest is.

— De heer *Bravo Murillo*, de Spaansche minister van finantien, heeft zijn ontslag gevraagd, omdat zijn ambtgenoot voor oorlog niet wil bewilligen in meerdere bezuinigingen op zijne begrooting. Dit besluit van den heer *Bravo Murillo* had verscheiden bijeenkomsten van den Ministerraad ten gevolge, maar wat daar besloten werd is nog niet bekend. Volgens eenigen zou de heer *Manuel Bertran de Lis* als minister van finantien optreden, terwijl anderen meenen, dat de tegenwoordige Minister van Finantien zijne portefeuille behouden en dat de Minister van Oorlog in de verlangde bezuinigingen bewilligen zal.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 4den December.

Een Weener ministerieel blad van den 30sten November, houdt het volgende:

«Zijne doorluchtigheid vorst *Schwarzenberg* is heden morgen van Olmütz teruggekeerd. Terstond na zijne aankomst begaf hij zich bij den Keizer, met welken hij een onderhoud van verscheidene uren had. Men verneemt, dat de conferentiën te Olmütz tot een gunstig resultaat, onder voorbehoud van de ratificatiën der kabinetten, hebben geleid, en dat omtrent de hoofdvraagpunten eene overeenkomst is tot stand gebragt."

Een door onderscheidene Duitsche bladen medegedeeld telegraphisch berigt uit Weenen van den 2den dezer behelst voorts het volgende:

«De tusschen den vorst *von Schwarzenberg* en den minister *von Manteuffell* vastgestelde punten zijn door de hoven van Weenen en Berlijn bekrachtigd. De vrede is verzekerd."

Ook uit Berlijn wordt van den 2den dezer gemeld, dat in een den vorigen dag gehouden ministerraad de in Olmütz voorloopig gesloten overeenkomst goedgekeurd is geworden. Volgens sommige berigten zou echter dat besluit niet eenstemmig genomen zijn, en zou de minister *von Ladenberg*, zich daarmede niet vereenigende, zijn ontslag gevraagd hebben.

Tot dusverre is aangaande de eigenlijke strekking der te Olmütz vastgestelde punten niets officieel bekend geworden. Echter schijnen dienaangaande reeds mededeelingen aan de commissiën der beide Pruissische kamers belast met het ontwerpen van een antwoord op de troonrede, gedaan te zijn, op grond waarvan een veelal goed onderrigt Berlijnsch blad meent het volgende als den inhoud der overeenkomst te kunnen opgeven:

1°. De voorgenomen bevrediging van Sleeswijk-Holstein door een van wege de bondsvergadering afgezonden leger vindt geen plaats. Een Oostenrijksche en een Pruissische commissaris zullen met een Deenschen en een Sleeswijk-Holsteinschen commissaris te zamen komen, om den vrede tusschen Denemarken en de Hertogdommen voor te bereiden. Als grondslag wordt daarbij vastgehouden, dat het gezag van den souverein hersteld moet worden, dat Holstein een gedeelte van het Duitsche bondgenootschap blijft uitmaken, dat Sleeswijk niet bij Denemarken ingelijfd wordt, maar op den vorigen voet met Holstein vereenigd blijft. De regeling van al het overige wordt voor de handelingen op de vrije conferentiën voorbehouden. Ingeval het stadhouderschap mogt weigeren deze grondslagen van den vrede aan te nemen, zal een uit Oostenrijksche troepen bestaand legerkorps, en wel in naam van Oostenrijk en Pruissen, niet in naam der Frankforter vergadering, Holstein bezetten.

2°. Het Keurhessische vraagstuk zal op zoodanige wijze geregeld worden, dat zoowel de Pruissische als de bondstroepen het land ontruimen, en aan den Keurvorst overlaten om zich met de stendenvergadering te verstaan en den grondwettigen staat van zaken in het keurvorstendom te herstellen. Moet op die wijze eene schikking niet te bereiken zijn, dan zullen de Oostenrijksche troepen, als door den Keurvorst geroepen (d. i. niet als bondstroepen) in Hessen binnenrukken, gelijk verleden jaar in Baden van den kant van Pruissen geschied is, en alsdan zullen een Pruissische en een Oostenrijksche commissaris met de taak der bemiddeling belast worden. Omtrent dit laatste punt, het binnenrukken van vreemde troepen namelijk, scheen nog eenige onzekerheid te bestaan.

3°. Met opzigt tot het vraagstuk der Duitsche staatsregeling is de volstrekte gelijkheid van regten tusschen Oostenrijk en Pruissen vastgesteld. In de vrije conferentiën zal uit de vroegere 17 stemmen van den engeren bond een centraal orgaan gevormd en de bonds-acte herzien worden. De uitvoerende magt in het toekomstig bondgenootschap wordt uitsluitend voor Oostenrijk en Pruissen voorbehouden (hebbende Oostenrijk echter deze bepaling van de toestemming der overige Duitsche Staten afhankelijk gemaakt). Oostenrijk behoudt zich het regt voor om te verklaren met welke van zijne provinciën het tot het nieuwe bondgenootschap wil toetreden. Eene volksvertegenwoordiging zal bij het nieuwe verbond geen plaats grijpen. Het regt der vrije vereeniging wordt met verwijzing naar art. XI der bonds-acte (voorbehoud der goedkeuring van het centraal gezag) erkend.

4°. De vrije conferentiën, bij welke de gezamenlijke Duitsche Staten vertegenwoordigd worden, zullen nog in den loop der maand December in Dresden geopend worden.

5°. De beide legers, zoowel het Pruissische als de bondstroepen, blijven voorloopig mobiel.

6°. De handelingen der bondsvergadering, aan welke omtrent al deze punten geene stem is toegekend, worden geschorst."

— Berigten uit Rome melden, dat den 22sten November afgekondigd is de bij art. 3 van het *motu proprio* van 12 September 1849 toegezegde organieke wet op het bestuur der provinciën en de provinciale administratiën. Bij deze wet worden de Pauselijke Staten in vier legatiën verdeeld, het district der hoofdstad niet medegerekend, hetwelk uit de hoofdstad zelve en de provinciën van Viterbo, Civita Vecchia en Orvieto bestaat. De legatiën worden verdeeld in provinciën of delegatiën, de provinciën in gouvernementen, en de gouvernementen in gemeenten.

Men sprak te Rome van eene nieuwe benoeming van kardinalen, welke tegen het Kersfeest zoude plaats hebben.

Van den 5den.

Het Pruissische regeringsblad maakt een koninklijk besluit van den 4den dezer bekend, waarbij de zittingen der beide kamers tot den 3den Januarij aanstaande geschorst worden.

Deze maatregel schijnt het gevolg te zijn van den loop dien de beraadslagingen der Tweede kamer over het adres van antwoord op de troonrede genomen hebben. Die beraadslagingen waren den vorigen dag begonnen onder den indruk der mededeelingen die de minister *von Manteuffell* aan de commissie gedaan had betreffende de in Olmütz gesloten overeenkomst. De heer *von Bodelschwingh*, die als rapporteur der commissie het woord voerde, deed opmerken, dat het ontwerp-adres reeds voor vier dagen opgesteld was, en dat de inhoud daarvan dus beoordeeld moest worden in verband met de mededeelingen die de commissie tot op dat tijdstip van het ministerie ontvangen had; dat echter sedert dien tijd de politieke toestand geheel veranderd was, zoodat het voorgedragen ontwerp nu als nutteloos en ongeschikt beschouwd kon worden.

Daarop nam de Minister *von Manteuffel* het woord, en sprak over den staat der Duitsche aangelegenheid. Hij verklaarde onbewimpeld, dat de Regering, hoewel zij wist door oorlogzuchtige taal meer bijval in de Kamer en in het land te zullen vinden, evenwel geen genoegzame reden ziet om tot den oorlog te besluiten; zij zou den oorlog alleen kunnen verklaren of tot instandhouding der Keurhessische grondwet; doch de Pruissische landweer zou wel niet te wapen gesneld zijn voor de Keurhessische grondwet — *of* om bewilligingen die Pruissen in de hoofdzaak reeds verworven heeft; dit laatste toonde verder aan, met opzigt tot de Holsteinsche en de Keurhessische aangelegenheid.

Vervolgens nam de heer *von Vincke* het woord; hij bestreed de geheele staatkunde van het ministerie, als ongenoegzaam om de eer en de belangen van Pruissen te handhaven; hij beweerde dat van de zijde van Pruissen te Olmütz te veel was toegegeven, en stelde een antwoordadres voor, waarin aan den Koning aangeraden werd andere ministers in zijn raad te roepen.

Nadat de minister *von Manteuffell* op de rede des heeren *von Vincke* geantwoord en de staatkunde van het kabinet verdedigd had, hebben nog onderscheidene afgevaardigden het woord gevoerd, hetzij in den geest van het ministerie, hetzij om de Olmützer overeenkomst af te keuren, onder welke laatste men twee leden opmerkte, die vroeger tot de ijverige voorstanders der politiek van het bewind behoorden, tot dat ten laatste door

de meerderheid besloten werd de verschillende ontwerpen van adres, benevens de voorgestelde afzonderlijke amendementen aan de commissie terug te zenden, ten einde een nieuw ontwerp op te stellen.

De commissie heeft dingsdag avond een nieuw antwoord-adres ontworpen, en daarin, met 18 tegen 4 stemmen, eene zinsnede opgenomen tot afkeuring der te Olmütz getroffen schikking.

Woensdag morgen kwam de ministerraad te Berlijn bijeen, onder voorzitting des Konings. Er werd besloten, niettegenstaande de in de Tweede Kamer geuitte afkeuring, bij de tegenwoordige staatkunde te volharden; doch dit besluit werd niet zonder levendige tegenkanting genomen, en de minister *von Ladenberg*, ad interim voorzitter van het ministerie, zich er niet mede kunnende vereenigen, heeft zijn ontslag gevraagd. Het eerste gevolg van dat besluit is, dat bij Koninklijk besluit van Woensdag 4 December de zitting der Pruissische Kamers tot den 3. Januarij ek. is geschorst. De regering hoopt, naar het schijnt, in den tusschentijd van eene maand, zoo door onderhandelingen te Kassel en in Holstein, als door de vrije conferentiën, uitkomsten te bereiken die beter geschikt zijn om het levendig opgewekte nationaal gevoel van het Pruissische volk te bevredigen.

De bovenvermelde tijdingen doen sommigen vreezen dat al wilde ook de regeringen geen oorlog, van de zijde der volken het behoud des vredes moeijelijk zal worden gemaakt. — Ook in Keurhessen is eene voldoende schikking niet zoo nabij, als vroegere berigten deden hopen. Het voornemen van den Keurvorst om zonder 't geleide van vreemde troepen naar Kassel terug te keeren, welk besluit vooral te danken schijnt aan den invloed der Pruissische regering, heeft den Keurvorst van zijn kant doen verlangen, dat ook van de zijde zijner onderdanen een stap van toenadering werd gedaan; dat onder anderen het stedelijk bestuur van Kassel bij een adres diens aanstaanden terugkeer verlangde, benevens de verklaring dat het bestuur de verordeningen van 4 September jl. (waarbij de heffing der belasting zonder magtiging der Stenden bevolen werd) als verbindend erkende. Van de zijde van het stedelijk bestuur is echter daarin, vooral wat het laatste betreft, zwarigheid gemaakt.

— Terwijl den 2 dezer ook te Stuttgardt vredelievende berigten uit Berlijn en Frankfort ontvangen waren, verwonderde men zich des te meer over het oorlogzuchtig aanzien dat alles onverwachts gekregen had. Het geheele Wurtembergsche legerkorps werd mobiel gemaakt, om zoo spoedig mogelijk op te rukken, en was, zeide men, naar den Rijn bestemd.

ENGELAND.

LONDEN, den 4den December.

Met bijna ongeloofelijken spoed worden de werkzaamheden aan het groote gebouw voor de wereldtentoonstelling in Hydepark voortgezet, en de door sommigen geuite vrees dat het niet in tijds gereed zal zijn blijkt geheel ongegrond te wezen. Het glazen koepeldak van den hoofdingang is nagenoeg voltooid, ook is men met de verschillende bureaux voor de commissarissen en andere reeds ver gevorderd.

— Van het Vasteland van Indië zijn tijdingen tot 1 November ontvangen. Met het aanleggen van spoorwegen in Indië was een aanvang gemaakt. — Punjaub bleef rustig, maar men duchtte oneenigheden met de bergstammen op de grenzen. — Lord *Dalhousie* werd den 25 October te Simla en in April te Kashmer verwacht. Het bevestigt zich dat de troepen van den Nizam door die van Elichpoor verslagen zijn. — Groote toebereidselen werden gemaakt om den ambassadeur van Nepaul, bij zijne terugkomst uit Europa, waardiglijk te ontvangen. — De directeuren der Oostindische Compagnie hebben van het Indisch Gouvernement opgaven wegens de emolumenten van alle burgerlijke ambtenaren verlangd, met het doel om die aanmerkelijk te verminderen.

Volgens brieven van Singapore, van 13 October, verkeerde men daar in de meening dat de Nederlanders voornemens waren hunne Oostindische etablissementen van het monopolie te ontslaan en de mijnen van Banka aan de bijzondere industrie over te geven.

Te Sambas zou berigt ontvangen zijn dat de Chinezen van Toy-Kong Pemangkat omsingeld en ruim vijfduizend personen die stad verlaten hadden, sommigen van welke onder weg zijn omgekomen. De Chinezen leden van hunnen kant door hongersnood en door de aanvallen des Sultans van Sambas, welk gewest, altijd volgens deze berigten, de autoriteiten op Java onmagtig waren te beschermen, naardien zij opstanden in Bantam, Palembang en andere oorden te duchten en te beteugelen hadden.

De beroemde Engelsche ingenieur *Robert Stephenson*, in het begin van November te Alexandria gearriveerd, was met eene zeilboot den Nijl opgevaren, en zou de groote werken der afsluiting van die rivier, alsmede de woestijn van Suez bezoeken. Men zag zijn oordeel wegens de mogelijkheid tot het aanleggen van een spoorweg tusschen Cairo en Suez te gemoet.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 8sten December.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal is bijeengeroepen om te vergaderen op Donderdag den 12den December aanstaande.

— In de zitting der Tweede Kamer van Woensdag is ingekomen een adres van *J. Hoefnagel* en andere inwoners uit Noordbrabant, aandringende op afschaffing van de belasting op het geslagt en het gemaal en vooral die op den turf. — De Commissie van Rapporteurs heeft haar algemeen verslag gereed omtrent het ontwerp tot verlenging van den termijn tot invoering van postzegels. De Voorzitter stelt voor de discussien daarover te bepalen op zaturdag, doch op voorstel van den heer *van Hasselt* wordt besloten om die op vrijdag te houden.

Dien ten gevolge wordt de orde van den dag voor vrijdag volgenderwijze bepaald: 1°, ontwerpen nopens dadingen in domaniale zaken; 2°, het uitstel ter invoering van postzegels; 3°, de nog hangende naturalisatie-wetten. — Daarna is de Vergadering gescheiden.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren is ingekomen eene Koninklijke boodschap, ten geleide eener nota van wijzigingen en aanvulling van het Vde hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1851. Het wetsontwerp betrekkelijk dadingen in domaniale zaken is, nadat de beraadslagingen daarover waren afgeloopen en het eerste artikel eene geringe wijziging had ondergaan, met algemeene stemmen aangenomen.

Het wetsontwerp tot verlenging van den termijn tot invoering van postzegels is zonder beraadslaging aangenomen met 47 tegen 13 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren: *Hengelen, Hengst, Metman, van der Heijde, Godefroi, Bots, Sloet tot Oldhuis, Westerhoff, van Hoevell, Meeussen, Poortman, Dullert* en *van der Linden*.

De wetsontwerpen houdende naturalisatie van *H. Cramer*, mr. *A. Cosman, H. A. Hörman, H. Diddens*, mr. *B. J. Müller*. *H. A. Klatte* en mr. *C. Sandenberg Matthiessen* zijn achtervolgens zonder beraadslaging met algemeene stemmen aangenomen.

— In de memorie van antwoord op de bedenkingen der afdeelingen op de Staatsbegrooting voor 1851 komt, onder anderen, het volgende voor:

«Het is niet de bedoeling geweest bij het Departement van Marine, achterwege te blijven in het geven van toelichtingen, die tot regt verstand der zaak moeten dienen. Daarvan mogen tot bewijs strekken de gegevene ophelderingen bij de aanwijzing der verschillen tusschen het uitgegevene over 1849 en het geraamde over 1851, daar men vooronderstelde, dat ze van waarde waren, en die dan ook overtreffen hetgeen immer bij vroegere begrootingen heeft plaats gehad; terwijl dit mede blijkbaar is uit de *dadelijke* overlegging der staten tot toelichting van den tegenwoordigen toestand der Marine, die vroeger *niet* dan op *bepaald aanzoek* der Staten-Generaal werden geproduceerd.

«Wanneer men in het oog gelieft te houden, dat reeds sedert vele jaren de Staatsuitgaven telkens meer en meer zijn ingekrompen; dat genoegzaam alles wat naar weelde zweemt, reeds sedert lang uit onze Staatshuishouding is verbannen, dan zal men de overtuiging moeten verkrijgen, dat de weg, door aanzienlijke bezuiniging groote sommen op eens te besparen, hier te lande voor de Regering gesloten is. Het eenige wat nog ten deze tot vermindering van uitgaven kan leiden, is eene andere inrigting van de regterlijke magt, waartoe eene voordragt weldra zal worden ingediend.

«Daarmede echter is de rij der grootere vereenvoudigingen van den Staatsdienst hier te lande gesloten. Er blijft dan niets meer over dan eene achtereenvolgende inkrimping van de onderdeelen der administratie. De Regering is daarmede onafgebroken bezig. Uit den aard der zaak vloeit echter voort, dat men langs dien weg slechts na verloop van tijd het gewenschte doel kan bereiken."

De Regering verklaart voorts, dat er geen verschil van gevoelens kan bestaan, of het ten hoogste wenschelijk zou zijn, dat men het evenwigt van 's lands inkomsten en uitgaven kon verkrijgen, zonder daartoe op de inkomsten der Kolonien te rekenen; maar zij ziet de onmogelijkheid in, dat doel vooreerst te bereiken. — Het nuttige en noodzakelijke van eene amortisatie van schuld wordt gereedelijk erkend. — De verkoop van domeinen wordt met de meeste kracht voortgezet; er zijn dan ook nog weinig vervreemdbare domeinen meer overig. — Wat betreft de uitgifte van muntbiljetten (tot aankoop en aflossing van rentegevende schuldbrieven), de Regering deelt in hetgeen is aangevoerd tegen het verwezenlijken van dat plan op dit oogenblik. — Ook deelt zij in het ontwikkelde gevoelen ten aanzien van de fondsen der weeskamers; de regeling dezer zaak is in overweging. — Wat een verkoop der tinmijnen op Banka betreft, ofschoon de Regering zich reeds bij de behandeling der begrooting van 1850 daaromtrent verklaard heeft, is tot dus ver geen serieus aanbod, om die mijnen over te nemen, ontvangen. In de gunstige verwachting van sommigen, ten aanzien van een' verkoop van woeste gronden op Java, kan de Regering niet deelen.

Ten aanzien van het hoofdstuk voor Justitie wordt verklaard, dat de Minister in niets achterlijk geweest is, en daarom de aan hem gerigte afkeuring van zich moet werpen. De tot zijn Departement behoorende wetsontwerpen, waarvan in de Troonrede melding is gemaakt, en daaronder de wet op de nieuwe regterlijke inrigting, zijn alle door hem afgewerkt, en zullen, na door den Raad van State te zijn onderzocht, aan de Tweede Kamer ingezonden worden. — «De Minister van Justitie (dus wordt in het antwoord der Regering op de gemaakte bedenkingen verklaard) kan natuurlijk niet verhinderen, dat de leden, die aan hem slechts eene credietwet willen toestaan, daartoe het voorstel doen; hij kan even zoo min verhinderen, dat de Kamer zoodanig voorstel aanneme; maar hij heeft het volkomen in zijne magt en bezit, met het bewustzijn van trouwe pligtsvervulling, genoegzaam gevoel van eigenwaarde, om van zoodanig mandaat des wantrouwens aan anderen over te laten.»

Hoofdstuk V. Er is geene reorganisatie van het departement van Binnenlandsche Zaken zoo bepaald, veel min binnen eenige maanden, toegezegd. Wat de klagt aanbelangt, dat de uitgaven, in plaats van verminderd, eer verhoogd zijn, wordt gezegd, dat het Gouvernement niet zal schromen meer te vragen waar, volgens zijn inzien, meer noodig is; bezuiniging, waarbij de wezenlijke eischen van den dienst lijden, is geene zuinigheid, maar schade; aan den anderen kant zal het Gouvernement bijzonder gaarne opmerkzaam worden gemaakt op elke bepaalde uitgaaf die inderdaad zou kunnen worden verminderd, en genegen zijn tot die vermindering de hand te bieden. Het min gunstig oordeel over de jongste inrigting van het Staats-examen zou wel eens kunnen worden gewijzigd na kennisneming van het bij de Regering ingekomen verslag van de commissie die dat examen

dit jaar heeft afgenomen; uit dit stuk blijkt, dat de genomen proef, bestemd om, bij eene vrije toelating tot de Hoogescholen, met den toestand van het onderwijs op de onderscheiden Latijnsche scholen, gymnasien enz. bekend te worden, door meer dan één bevoegd beoordeelaar wordt geacht het doel, zoo veel dit een eersten keer mogelijk was, te hebben getroffen.

Hoofdstukken VI en VII. Hoe wenschelijk en uitvoerlijk ook velen de opheffing der afzonderlijke departementen van Eeredienst mogen achten, kan de Regering, zonder met juistheid al de administrative veranderingen te kennen, die veranderde organisatien mogelijk zullen maken, geen volledig oordeel daarover vellen; en zou het daarom, in overeenstemming met verscheiden andere leden, onvoorzigtig achten zoodanige beslissing reeds nu te nemen.

Hoofdstuk VIII. Bij vele leden is de opmerking gemaakt, dat nergens blijkt of, zoowel bij inkrimping der maritime etablissementen, als bij de vermeerdering der active zeemagt, naar een vast stelsel wordt te werk gegaan; dat men integendeel daarin zonder stelsel schijnt te handelen. Wat betreft de inkrimping der maritime etablissementen, is nu reeds genoegzaam geheel tot stand gebragte opheffing der werf te Rotterdam een belangrijke stap, die tot aanmerkelijke bezuiniging op dit onderwerp heeft geleid. Eenige vermeerdering van het personeel van scheepsbouw bij de werf te Amsterdam, ten einde deze werf meer te doen opleveren, in verband met aanmoediging door wedijver, om den werklust door eigenbelang meer aan te vuren, vertrouwt men dat voor de oplevering van werk goede vruchten zal dragen. Men gaat hierin, met het vaste doel voor het oog, om de uitgaven voor de maritime etablissementen meer vruchten te doen voortbrengen met bedaard overleg, doch met vasten tred te werk, ten einde den gang der zaken niet te belemmeren, noch omver te werpen hetgene waarvan het behoud, ook met het oog op de toekomst, noodzakelijk is. De vorderingen in de aanwending van hulp-stoomvermogen op alle soorten van zeilschepen bij onze naburen hebben den Minister tot de overweging gebragt om eene eerste aanwending daarvan op eenen aan te bouwen bodem te doen, en een expresselijk daarvoor nieuw en geëigend plan te doen ontwerpen.

Hoofdstuk IX. Steeds is men voortgegaan, en doet dit ook nog, met de wettelijke regeling en de opheffing der fondsen die daarvoor vatbaar zijn. Aan het verlangen tot meerdere inkrimping van het personeel bij het Departement van Financiën kan niet terstond worden toegegeven, zonder gevaar voor dadelijke verachtering in den arbeid en verwarring in de administratie. Ter gelegenheid van de inwisseling der stukken van 10 en 5 cents is op nieuw voor 1 millioen nieuwe pasmunt aan de betaalmeesters toegezonden, en dat die werkelijk verspreid is blijkt genoeg daaruit dat geen ƒ 240,000 bij die ambtenaren meer overblijft; zij bekomen overigens ook nieuwen voorraad, alles ongerekend de verspreiding regtstreeks door de Nederlandsche Bank. De Regering erkent gaarne dat de uitvoering der postwet nog veel te wenschen overlaat; zij zelve is van gevoelen dat met die uitvoering slechts een begin is gemaakt.

Hoofdstuk X. Het bestuur van Oorlog heeft met veel leedwezen vernomen, dat dit hoofdstuk tot zoovele aanmerkingen aanleiding heeft gegeven. Op dit hoofdstuk is toch reeds veel bezuinigd en men heeft zooveel mogelijk inlichtingen gegeven. Van de vaststelling van het stelsel van verdediging en de organisatie der landmagt kon niets worden vermeld, omdat die onderwerpen nog bij het committé van defensie aanhangig waren; omtrent het eerste punt zal men in de gelegenheid zijn bij de behandeling der begrooting inlichtingen te geven, en wel in committé-generaal, omdat er redenen van staatkundigen aard zijn, die niet toelaten dat stelsel in het openbaar bloot te leggen.

Hoofdstuk XI. Op de vraag, of het administratief kapitaal van Nederlandsch Indië niet voor inkrimping vatbaar zou zijn, moet de Regering antwoorden dat daartoe zal worden overgegaan, zoodra de mogelijkheid ontstaan zal van zoodanige inkrimping, zonder nadeel voor de dienst.

Wet op de middelen. Aan het verlangen om met de plannen en inzigten der Regering omtrent het belastingstelsel, hetzij in bijzonderheden, hetzij in zeer algemeene trekken, bekend gemaakt te worden, meent de Regering niet te mogen voldoen; het deswege aan den Koning gedane voorstel rust op het beginsel van achtereenvolgende verbetering, gepaard met doelmatige wijziging.

— Het wetsontwerp tot nieuwe organisatie der regterlijke magt, is bij den Raad van State aanhangig.

— Naar men verzekert, is bij het Ministerie een wetsontwerp aanhangig, houdende eenige nadere verordeningen op de drukpers. Het zou eene straf bepalen tegen beleediging van leden van het Koninklijk huis, van Ministers en andere hooge Staats-ambtenaren, en verder voorzien in eene leemte, die zich in onze strafwetgeving geopenbaard heeft; immers bij het door den Hoogen Raad aangenomen gevoelen omtrent de verjaring van straf-vonnissen wegens drukpersmisdrijf, kan de straf wegens zoodanig misdrijf door eene korte uitlandigheid worden ontgaan.

— Een der dagbladen heeft vermeld dat de voormalige Groninger hoogleeraar *Sebastian* tot inspecteur-generaal van de geneeskundige dienst der land- en zeemagt benoemd zal worden. De Groninger Couranten noemen dit gerugt nog zeer twijfelachtig.

— Het gemiddelde der waterstanden in het Haarlemmermeer, op den 31sten October jl. waargenomen op 3 el beneden Amsterdamsch peil, is volgens de waarnemingen van den 30sten ll. bevonden te zijn gemiddeld 2,95 el onder dat peil, zoodat de waterspiegel in dat tijdvak 5 duim is gerezen. Deze nadeelige uitkomst moet worden toegeschreven aan de weinige dienst welke de stoomwerktuigen hebben kunnen verrigten, als ook aan het ongunstige jaargetijde.

Over den Hollandschen Spoorweg zijn in November 1850, vervoerd 57981 personen, welk vervoer heeft opgebragt ƒ 54019.15, uitmakende, met de opbrengst van het goederenvervoer, eene totale ontvangst van ƒ 63808.24½. Sedert 1 Januarij 1850 bedraagt het aantal vervoerde personen 900,295; en de gezamentlijke opbrengst van het vervoer ƒ 960187.73.

MAATSCHAPPIJ TOT LENIGING EN OPBEURING DER BEHOEFTIGEN DOOR HET VERSCHAFFEN VAN WERK, gevestigd te *Breda*, onder de hooge bescherming van Hare Majesteit Mevrouw de KONINGIN-MOEDER.

Het Bestuur der opgemelde Maatschappij heeft de eer bij dezen ter kennisse van de geëerde Inschrijvers en verdere begunstigers dezer weldadige Inrigting te brengen, dat de eerste uitgifte van grondstoffen ter verwerking door de behoeftigen wederom te dezer jare zal aanvangen op Woensdag den 11den dezer, des voormiddags ten 10 uren, in het lokaal der Maatschappij, en dat daarmede wijders gedurende den winter telken Woensdag voormiddag geregeld zal worden voortgegaan.

Even als in vorige jaren worden alzoo de bovenbedoelde Inschrijvers bij dezen verzocht, om op den voet als bij de Inschrijvingslijsten werd bepaald en alzoo in verhouding tot het bedrag der Inschrijving, één of meerdere schriftelijke bewijzen van aanbeveling aftegeven aan die behoeftigen, als welke door HunEd. tot eenigen geschikten handen-arbeid (meerendeels *vrouwelijk- schoen- of kleedermakers-werk*) in staat worden geacht en daaraan het meeste behoefte zullen hebben; aan welke aanbevelingen steeds door het Bestuur, zooveel immer doenlijk, gevolg zal worden gegeven, ten zij onverhoopt eenige der aanbevolene personen ten eenemale ongeschikt mogten worden bevonden tot het behoorlijk verrigten der werkzaamheden welke het opgemeld Bestuur zich in staat zal zien aan hen op te dragen.

Breda 7 December 1850.

Namens het Bestuur voorn.,

C. PELS RIJCKEN, Voorzitter.

J. A. VAN DER BURGH, Secretaris.

BAROMETER- EN THERMOMETERSTAND, TE BREDA.

Correctiën enz., als vroeger. (Zie *Bredasche Courant* 11 Julij 1850, N°. 55).

NOVEMBER 1850.

	Barometer.		Thermometer.	
	8 u. 's morg.	2 u. 's nam.	8 u. 's morg.	2 u. 's nam.
1	76224	76259	+6,8° C.	+9,7° C.
2	6298	6297	12,2	15,1
3	6573	6644	9,7	14,6
4	6016	5653	13,4	12,9
5	6297	6121	7,0	13,6
6	6240	6291	8,9	11,7
7	6610	6605	9,8	13,3
8	5854	6010	9,9	10,6
9	6824	6948	8,1	11,5
10	6817	6758	11,2	12,4
11	6505	6218	10,8	11,9
12	6050	6073	11,9	12,1
13	6124	6049	7,1	9,9
14	6348	6471	4,4	4,9
15	6829	6766	2,8	6,1
16	6553	6644	4,6	5,0
17	6231	6297	5,6	9,0
18	6203	5666	4,3	8,7
19	4504	4200	10,8	12,3
20	3722	3669	6,4	10,3
21	4365	4717	6,9	9,8
22	5810	5702	2,5	8,4
23	5150	5039	10,6	14,3
24	5312	4737	7,8	12,2
25	4286	4243	9,1	11,0
26	4760	4958	5,8	8,9
27	5130	5243	6,4	7,7
28	6328	6725	4,1	6,2
29	7215	7003	—1,8	+1,0
30	6700	6566	—4,1	+0,3

NATUURKUNDIG GENOOTSCHAP.

Vergadering, op Maandag den 25sten November 1850.

Redenaar: de Heer F. C. W. MOORREES.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 1 Dec. tot en met 7 Dec. 1850. 5 mann. 3 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 1 Dec. tot en met 7 Dec. 1850. 2 huwelijken.

STERFGEVALLEN.

Van 1 Dec. tot en met 7 Dec. 1850. 1 mann. 4 vrouwel. geslacht.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 6 December.

TARWE en ROGGE tot vorige prijzen bij gerijven verkocht. Als van Tarwe: 129 ℔ witbonte Poolsche ƒ 292; 127 ℔ oude Rijn ƒ 247. Van Rogge: 128 ℔ Pruiss. ƒ 187; 122 ℔ dito ƒ 174.

GERST in één doen: puike N. Zeeuwsche Winter ƒ 140.

HAVER en BOEKWEIT zonder handel.

KOOLZAAD, op 9 vaten Olie te leveren in April eerstk. 60½ P. vh.

LIJNZAAD één doen: 114, 115 ℔ Riga ƒ 305; 106, 107 ℔ Archangel ƒ 280; 108, 109, 113, 114 ℔ Koningsberger ƒ 257½ à 305.

RAAPOLIE: op 6/w. ƒ 36½; Vlieg. ƒ 35½ à ¼; 1 Dec., 1 Mei, 1 Sept., 1 Oct. en 1 Nov. eerstk. ƒ 35¾.

LIJNOLIE: op 6/w. ƒ 35; Vlieg. ƒ 34.

HENNEPOLIE: op 6/w. ƒ 37.

RAAPKOEKEN: per 1040 st., ƒ 60 à 65. — LIJNKOEKEN: per 104 st., ƒ 7½ à 11½.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,
VAN DEN 6. DECEMBER 1850.

Het Nederl. Mudde Tarwe (Oude)	van ƒ 7,10	tot ƒ 7,75.
Het dito dito Tarwe (Nieuwe)	» » 7,00	» » 7,80.
Het dito dito Rogge	» » 5,65	» » 5,85.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» » 0,00	» » 5,70.
Het dito dito Boekweit	» » 0,00	» » 5,40.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.		» 0,13.
Een ligt Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		» 0,15.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» 0,23½.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		» 0,27.
Een Nederl. pond Tarwe-meel		» 0,16.
Een dito pond grof Tarwe-meel		» 0,15.
Een dito pond Boter		» 0,55.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	ƒ 0,00	tot ƒ 2,30.
Het 1000 Eiken Telhout		» 2,60.
Het 1000 Doof Hout		» 2,00.
De kar Spaanders		» 2,85.
De » Strunken		» 2,80.
De 100 Mutsaard		» 3,50.

TWEE HONDERD TWAALFDE STAATS-LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

15e Trekking. No. 2599, een prijs van ƒ 50,000; No. 14191 ƒ 1000.
16e —— No. 2891 ƒ 1000 en een premie van ƒ 30,000; Nos. 17860, 5898, 11334, 4445 ieder ƒ 1000.
17e —— No. 8694 *Niet* maar een premie van ƒ 5000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (6 *December*) was de fondsnotering: Ned. 2½ pCt. 55⁹/₁₆, ⅞, ⅝; 3 pCt. 65½, ¾, ½; 4 pCt. 86, ⅜, 86; O. Ind. Leening 4 pCt. 85; Amort.-Syndik. 3½ pCt. 86¾; N. Handelm. 110; Oblig. Holl.-Spoorweg 98; Belgie 2½ pCt. 46⁹/₁₆, ⅝, ⁹/₁₆; Fr. Oblig. 3 pCt. 53¼, ⅜, ¼; Spanje Ardoins 12⅝/₁₆, ⁹/₁₆, ⁷/₁₆; dito van 510 p. st. 12⁹/₁₆, ⅜, ⁹/₁₆; dito onbep. st. 12³/₁₆, ⁵/₁₆; 3 pCt. 38¾, 39; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. 33⁵/₁₆, ⁸/₁₆, ⁵/₁₆; Coupons Ardoins 8¹/₁₆, ³/₁₆; Portugezen te Londen 5 pCt. 34½; Id. 4 pCt. 34⅛, ⅝, ½; Rusland 5 pCt. 104½, ¾; dito 1828—29 104, ⅛; Certif. 1831—33 94; Id. 4½ pCt. 93³/₁₆, ¼; 4 pCt. bij *Hope* 86, ⅛; Id. bij *Stieglitz* 85¾; Oostenr. Metall. 70⅜, 71; Nieuwe 2½ pCt. 37, ½; Nieuwe 5 pCt. 75½, 76¾, ⅞.

Advertentien.

*** Voor de menigvuldige hartelijke bewijzen van deelneming bij het overlijden van haren Echtgenoot, den Weledelgeboren Heer LEONARD JOSEPH CHAUVIN, betuigt de ondergeteekende, ook namens haren Zoon, haren opregten en welmeenenden dank.

C. H. KURSTEINER,
Weduwe L. J. CHAUVIN.

BREDA, 8 December 1850.

*** Ieder die iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan de Nalatenschap van wijlen ABRAHAM PHILIP LEVIE, eerst Weduwenaar van EVA ISAAK ZON, later Echtgenoot van SCHOONTJE LEVIE, overleden te *Breda*, wordt verzocht daarvan vóór of op den 31. *December* 1850, opgave of betaling te doen ten woonhuize van den Heer MOZES MOEREL, executeur-testamentair van dezelve Nalatenschap, op den Haagdijk te *Breda*.

BEKENDMAKING.

Op *Dingsdag den zevenden Januarij achttien honderd een en vijftig*, des voormiddags ten *tien uren*, zal, ter Openbare Teregtzitting van de Arrondissements-Regtbank zitting houdende te *Breda*, in het Paleis van Justitie, in de *Katerstraat* aldaar, Wijk D, No. 74, aan den meestbiedende of hoogstafmijnende worden VERKOCHT:

Een HUIS, SCHUUR, HOF, BOOMGAARD en ERVE, staande en gelegen onder de Gemeente *Standdaarbuiten*, Kadastraal bekend Sectie C, No. 9, Tuin, groot vier Roeden, negen en dertig Ellen, en No. 10, Huis en Erf, groot zes Roeden, zegtig Ellen; executoriaal in beslag genomen ten verzoeke van CORNELIA DE WOLF, ongehuwd, Partikuliere, wonende te *Oudenbosch*, kiezende voor en ten deze Domicilie ten woonhuize van Mr. JAN GEORGE ANTONIUS GOUVERNEUR, Prokureur bij de Arrondissements-Regtbank voornoemd, wonende te *Breda*, op de *Groote Markt*, Wijk D, No. 20, en ten laste van DIJMPHENA NOLLEN, JACOBUS NOLLEN en CORNELIS NOLLEN, allen Dagglooners, wonende te *Standdaarbuiten*, bij Proces-Verbaal van den *een en twintigsten October achttien honderd vijftig*, behoorlijk geregistreerd en overgeschreven.

De Prokureur van de Executante,
J. G. A. GOUVERNEUR.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene wel ter nering staande, onlangs geheel Vertimmerde en Verfraaide HUIZING, zijnde een BROODBAKKERIJ, staande in de Nieuwehuizen, Wijk B, No. 427.

Nadere informatiën bij den Notaris Mr. J. F. DE ROY.

VOOR HET RIJK.

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN.

BESTUUR DER DOMEINEN.

Directie te *Breda*. Kantoor der Domeinen te *Breda*.

DOMEIN VAN OORLOG.

Openbare Houtverkooping.

De ONTVANGER der DOMEINEN te *Breda*, zal, als daartoe behoorlijk gemagtigd, op *Woensdag den 11. December* 1850, des voormiddags ten 11 ure, ten Huize en Herberge van ANTONIE DE KROON, in *de Stad Parijs* te *Geertruidenberg*, ten overstaan van den Notaris J. H. W. VERKOUTEREN, residerende aldaar, in het openbaar aan de meestbiedenden *VERKOOPEN*:

4 Kavels RIJSHOUT en 3 Kavels SCHAARHOUT VAN KOPWILLIGEN, staande op de Vestingwerken van *Geertruidenberg*.

BREDA, *De Ontvanger der Domeinen*,
den 6. December 1850. P. SIX.

*** Door de Boekhandelaren KEMINK & ZOON, te *Utrecht*, is uitgegeven:

OVER DE PLAATSELIJKE BELASTING,

Eene Staathuishoudkundige Proeve,
door Mr. W. R. BOER en Jhr. E. W. J. SIX TOT OTERLEEK.
Gr. 8°. ƒ 0.60.

EERSTE BEGINSELEN

der Algemeene Geschiedenis van het Vaderland,
door Prof. L. G. VISSCHER, tweede vermeerderde en verbeterde druk.
ƒ 0.40.
26 Exempl. » 8.20.

LEIDDRAAD

tot de Algemeene Geschiedenis van het Vaderland, van den vroegsten tijd tot op onze dagen,
door Prof. L. G. VISSCHER. 1e deel ƒ 1.40.
(Dit werk in 3 deelen van gelijken omvang zal stellig in den loop van 1851 compleet zijn.)

DE HERAUT,

Eene Stem over Israël en tot Israël.

No. 4—4 inhoudende: Kan in onze dagen de Prediking van het Evangelie aan den Israëliet, ook uit zijn eigen standpunt beschouwd, aan Christenen als iets ontijdigs of onbescheidens worden toegerekend? door Mr. I. DA COSTA; Iets over den Talmud; Eenige beschouwingen over I Moses III; Iets uit den Talmud; Een Woord uit Engeland; Abraham; de Nederlandsche Vrienden Israëls; Waarom worden de Profeten door Israëliten en Christenen zoo weinig gelezen? Bewijzen van den Practischen Invloed des Evangeliums over de gansche Wereld tot op dezen dag; Mengelingen; Berigten, enz. enz.

De Prijs per Jaargang van 24 Nommers is ƒ 2.50, en Franco per Post ƒ 2.75.

☞ Daar met 1851 de Nieuwe Jaargang weer van af No. 1 zal aanvangen, zullen de 5 Nommers van dit jaar (15 October tot 15 December) aan de Inteekenaren worden berekend 32½ Cents en Franco per Post 58 Cents.

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, is van de pers gekomen:

BREDASCHE ALMANAK,

VOOR HET JAAR ONZES HEEREN JEZUS CHRISTUS,

1851.

Voorzien van een Naamregister van Administrative, Finantiële en Justitiële Ambtenaren, Maatschappijen en Leden der Collegiën in de Stad en het Arrondissement *Breda*. Voorts eene opgave der Kermissen, Jaar-, Paarden- en Beestenmarkten, den Op- en Ondergang van Zon en Maan, de Eclipsen, enz. Het varen der Beurtschepen en Marktschuiten, het rijden der Diligences, de aankomst en het vertrek der Vrachtkarren, Boden, het openen en sluiten der Poorten, enz. enz.

Prijs: Enkele 10 Cents, Dubbele 20 Cents, idem op best papier 25 Cents.

Bij Bovengemelden is tevens gelegenheid tot het abonneren voor het lezen der BOEKWERKEN in hunne

Nederduitsche en Fransche Leesbibliotheek,

bestaande uit ruim vijf duizend Boekdeelen.

De Voorwaarden zijn: Voor 14 dagen 50 Cents, een maand ƒ 1,00, 3 maanden ƒ 2,75, 6 maanden ƒ 5,00, een jaar ƒ 9,00. En en ander breedvoerig in den Catalogus der Bibliotheek vermeld.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.